

Sygn. akt III KRS 84/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 16 czerwca 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 714,

z udziałem D. I.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 stycznia 2016 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr [...] z dnia 16 czerwca 2015 r., podjętą w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 714, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 i art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12

maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126. poz. 714. ze zm.) postanowiła: przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N. kandydaturę referendarz D. K. I., nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N. pozostałych kandydatur, w tym kandydatury asystent sędziego M. I. M. oraz umorzyć postępowanie z wniosku A. Z..

W uzasadnieniu tej uchwały Krajowa Rada Sądownictwa wyjaśniła, że zespół członków Rady w dniu 10 czerwca 2015 r. przeprowadził rozmowy w trybie wideokonferencji z kandydatami zaproszonymi przez Radę, dotyczące przygotowania stanowiska do rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa kandydatur na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w N..

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa po przeprowadzeniu narady, uwzględniając załączone do przekazanych Krajowej Radzie Sądownictwa wniosków uczestników postępowania oceny kwalifikacyjne kandydatów, opinie przełożonych, rekomendacje, informacje dokumentujące doświadczenie zawodowe, publikacje, opinie Kolegium Sądu, ocenę Zgromadzenia Ogólnego Sędziów oraz inne dokumenty dołączone do kart zgłoszenia kandydatów, przyjął stanowisko w przedmiocie rekomendacji kandydatury referendarz D. K. I. na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w N..

Rada podniosła również, że w dniu 16 czerwca 2015 r. wszechstronnie rozważyła całokształt okoliczności i dzieląc stanowisko zespołu uznała, że w obecnej procedurze nominacyjnej najlepszą kandydatką jest referendarz D. K. I., która zostanie przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N..

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, kwalifikacje referendarz D. K. I., posiadane przez tę kandydatkę doświadczenie zawodowe, wnioski płynące z opinii na temat jej pracy, a także uzyskane poparcie środowiska sędziowskiego przemawiają za przedstawieniem jej kandydatury do powołania na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w N..

Rada wyjaśniła, iż D. K. I. urodziła się w dniu 6 stycznia 1977 r. w K.. W 2002 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa. Administracji i

Ekonomii Uniwersytetu (...), uzyskując tytuł magistra prawa z ogólną oceną dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej, we wrześniu 2008 r. złożyła egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. W okresie od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 19 kwietnia 2009 r. pracowała w charakterze sekretarza sądowego, a następnie asystenta sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w O.. Od dnia 20 kwietnia 2009 r. pracuje jako referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w K., w którym początkowo orzekała w Wydziale Ksiąg Wieczystych, a obecnie orzeka w Wydziale I Cywilnym.

Ocenę kwalifikacyjną kandydatki sporządziła SSO A. Z., która podniosła, że opiniowana podejmuje terminowo i bez jakiegokolwiek zwłoki wszelkie czynności pozwalające następnie na merytoryczne rozpoznanie sprawy. Sędzia wizytator podkreśliła, że referendarz w uzasadnieniach swoich orzeczeń w sposób niezwykle precyzyjny, logiczny, przejrzysty i bardzo wnikliwy przeprowadzała analizę stanu faktycznego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia. W uzasadnieniach tych trafnie powoływała również utrwalone poglądy judykatury i doktryny w analogicznych - do rozpoznawanych - sprawach. Zdaniem sędzi wizytator, forma i styl tych uzasadnień zasługuje na bardzo wysoką ocenę. Ponadto, sędzia wizytator wyraziła pogląd, że analiza orzecznictwa opiniowanej pozwala na stwierdzenie, że wykazuje ona należyłą znajomość i umiejętność praktycznego zastosowania przepisów z zakresu szeroko rozumianego prawa cywilnego. Treść, forma sporządzonych przez kandydatkę uzasadnień orzeczeń, a w szczególności umiejętność skupienia się na istotnych dla sprawy faktach oraz swoboda w formułowaniu argumentacji prawnej rozstrzygnięć świadczą o tym, że opiniowana uzyskała przygotowanie do wykonywania zawodu sędziego już podczas aplikacji sądowej oraz że wiedzę i zdobyte umiejętności wykorzystuje obecnie w pracy zawodowej. W sporządzonej opinii wizytacyjnej kandydatka otrzymała za swoją pracę ocenę bardzo dobrą plus.

Kolegium Sądu Okręgowego w O. na posiedzeniu w dniu 5 marca 2015 r. przyznało referendarz D. K. I. ocenę bardzo dobrą z pozytywnym rokowaniem na przyszłość co do wykonywania urzędu sędziego (6 głosów „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”). Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w O. w dniu 9 marca 2015 r. kandydatka uzyskała zaś: 43 głosy „za” oraz 26 głosów „przeciw”, przy 20 głosach

„wstrzymujących się” (3 głosy „nieważne”). W Zgromadzeniu wzięły udział 93 osoby. Oddano 92 głosy.

Przy uwzględnieniu oceny całościowej wynikającej z łącznego zastosowania ustawowych kryteriów, w niniejszym postępowaniu nominacyjnym Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że na wybór zasługuje kandydatura referendarz D. K. I.. Rada, dokonując takiej oceny, miała na uwadze przymioty wskazane w bardzo dobrej plus ocenie kwalifikacyjnej dotyczącej pracy kandydatki oraz w równie pozytywnych licznych opiniach przełożonych oraz osób z nią współpracujących. Pani referendarz posiada obszerną i pogłębioną wiedzę merytoryczną, predysponującą do objęcia stanowiska sędziego oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe i staż pracy, a ponadto otrzymała poparcie organów środowiska sędziowskiego.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, pozostali kandydaci ubiegający się o stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w N., w tym asystent sędziego M. I. M., nie spełniają w tym postępowaniu nominacyjnym w tak dużym stopniu kryteriów wyboru. Krajowa Rada Sądownictwa, uwzględniając łącznie wszystkie przesłanki i kryteria związane z powołaniem na stanowisko sędziego sądu rejonowego, uznała, że referendarz D. K. I. spełnia je w wyższym stopniu.

Przedstawione powyżej okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 16 czerwca 2015 r. na kandydaturę D. K. I. oddano 14 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw” oraz nie oddano głosów „wstrzymujących się”, udzielając jej kandydaturze jednogłośniego poparcia, natomiast na kandydaturę M. I. M. nie oddano głosów „za”, oddano 2 głosy „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego jej kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Uczestniczka postępowania M. M. wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 16 czerwca 2015 r., w zakresie dotyczącym powołania na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego D. K. I..

Odwołując się zarzuciła uchwale Krajowej Rady Sądownictwa:

1) naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez ich niewłaściwe zastosowanie i pozbawienie jej prawa dostępu

do stanowiska sędziego Sądu Rejonowego na jednakowych zasadach jak innych kandydatów na sędziów sądów rejonowych i nieprzedstawienie Prezydentowi RP wniosku o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w N., a to przez oparcie oceny kandydata przede wszystkim na wynikach głosowania Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w O., mimo iż sama Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie podkreślała, że Zgromadzenie Ogólne głosuje na kandydatów ze swojego okręgu, których zna osobiście, z uwagi na świadczenie przez nich pracy w danym okręgu, pomijając osoby spoza okręgu, które mogą posiadać wyższe kwalifikacje, a które nie są popierane na Zgromadzeniu wyłącznie z uwagi na brak świadczenia pracy w danym okręgu, co odzwierciedla wynik głosowania, który jak w tym przypadku był kluczowy dla wyboru kandydata przez Krajową Radę Sądownictwa. Z uwagi na powyższe kandydaci spoza okręgu, którzy są nieznanymi członkom Zgromadzenia, nie mają szans na uzyskanie poparcia wyższego lub równego dla poparcia dla osób z okręgu warszawskiego (?), które są znane zarówno Kolegium jak i członkom Zgromadzenia, co stanowi o nierównym traktowaniu w dostępie do służby publicznej i znaczącym ograniczeniu dostępu do zawodu, nie opartym na kryteriach ustawowych.

Odwołująca się podniosła również zarzuty naruszenie przepisów postępowania, to jest:

a) art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie niezbędnej i pełnej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników;

b) art. 33 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez nieuwzględnienie wyników wideokonferencji podczas wyboru kandydata na wolne stanowisko sędziowskie oraz brak jakiegokolwiek wzmianki w uchwale określającej uzyskane przez zaproszonych kandydatów wyniki wideokonferencji. Powyższe stanowisko zostało w pełni zaaprobowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 czerwca 2013 r” sygn. akt III KRS 200/13, w którym to orzeczeniu Sąd Najwyższy w tożsamy okolicznościach braku jakiegokolwiek oparcia się na wynikach wideokonferencji uchylił sporną uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa;

c) art. 35 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez:

- nieopracowanie listy rekomendowanych kandydatów z uwzględnieniem kolejnych przesłanek jak: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty oraz opinie kolegium właściwego sądu i ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów,
- całkowite pominięcie w procesie analizy kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie okoliczności, iż wybrana kandydatka nie podnosi swoich kwalifikacji zawodowych oraz niewyjaśnienie, dlaczego mimo to oraz niewskazanie, jak kandydatka zaprezentowała się na tle pozostałych kandydatów uczestniczących w wideokonferencji, jest ona najlepszym kandydatem spośród wszystkich uczestniczących w konkursie;
- całkowite pominięcie nadesłanej dokumentacji stanowiącej uaktualnienie danych o kandydacie w aspekcie dokonywania oceny posiadanego doświadczenia zawodowego pretendowanych kandydatów, które dotyczyły istotnych zmian w zakresie posiadanego doświadczenia zawodowego i wiedzy merytorycznej, jak również podnoszenia kwalifikacji zawodowych, co znajduje uzasadnienie w świetle dyspozycji art. 45 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zgodnie z którym ujawnienie nowych okoliczności nawet po podjęciu uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa daje podstawę do ponownego rozpoznania sprawy, w świetle nowych okoliczności, zatem tym bardziej uzasadnionym jest uwzględnianie tego typu okoliczności przed podjęciem uchwały;

d) art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądowi Sądownictwa, przez doręczenie uzasadnienia o treści wewnętrznie sprzecznej i uniemożliwiającej skuteczną kontrolę przez Sąd Najwyższy oraz uniemożliwiającej realizację prawa do odwołania, ponieważ jego treść nie zawiera analizy żadnych kryteriów ustawowych ocen kandydatów, a jedynie ukazuje koncentrację wnioskowania na okolicznościach określonych w sposób ogólnikowy, niejasny, nieprzejrzysty, jak również na okolicznościach nieistotnych i niewskazanie cech wyróżniających wybraną kandydatkę spośród pozostałych kandydatów a nadto na

lapidarne powołanie się na „odpowiednie doświadczenie zawodowe i staż pracy”, przy czym kandydatka w okresie od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 19 kwietnia 2009 r. pracowała w charakterze sekretarza sądowego, co stanowi o krótszym stażu pracy na stanowisku predestynującym do objęcia stanowiska sędziego niż skarżąca.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o oddalenie odwołania w całości jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie Sąd Najwyższy uważa za stosowne przypomnieć, że zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych i sprawach o przedstawienie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów w tych sądach. Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (poza art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem). Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej determinuje więc sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną

w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozważę tylko nieważność postępowania.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie za nadal aktualny uznaje równocześnie pogląd judykatury wyrażany na gruncie art. 13 ust. 2 dawnej ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.), będącego odpowiednikiem art. 44 ust. 1 obecnej ustawy o KRS, zgodnie z którym zakres kognicji Sądu Najwyższego w ramach oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to przede wszystkim, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje zatem procedura podejmowania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, niepublikowane, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 11, poz. 93).

W konsekwencji takiego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w zakresie kontroli nad postępowaniem dotyczącym przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego, kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata oraz procedur postępowania związanych z oceną kandydatury i przedstawiania wniosku Prezydentowi. Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, obejmuje także kontrolę przestrzegania przez Radę innych wymagań prawnych, w tym np. ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, sprecyzowanych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ogólnych reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS.

Przechodząc do oceny podstaw odwołania wniesionego w niniejszej sprawie od uchwały Rady z dnia 16 czerwca 2015 r., Sąd Najwyższy stwierdza, że jest ono oparte na zarzutach naruszenia przepisów art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 33 ust. 1 i 2, art. 35 ust. 1 i 2

pkt 1 i 2, a także art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zauważa więc, że pierwszy z wymienionych przepisów (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Z tego względu kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jej zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest z kolei przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dlatego sądowa kontrola dokonywana przez pryzmat wymienionego przepisu nie stwarza podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa, ponieważ mogłoby to oznaczać naruszenie konstytucyjnych uprawnień i kompetencji Rady wynikających z art. 179 Konstytucji. Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie winna zatem obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatów i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może natomiast oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK - A 2008 nr 4, poz. 63).

Powołany również w podstawach zaskarżenia art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o KRS jest wyłącznie przepisem o charakterze kompetencyjnym, a zatem jego ewentualne naruszenie mogłoby nastąpić tylko wtedy, gdyby Rada podjęła się działań nieprzewidzianych w tym przepisie (oraz w pozostałych jednostkach

redakcyjnych art. 3 ust. 1). Jeśli zaś Rada podjęła uchwałę o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów, to dokonała tej czynności z całą pewnością w ramach swoich ustawowych (oraz konstytucyjnych – art. 179 Konstytucji RP) kompetencji, a zatem nie mogła naruszyć art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o KRS. Z kolei art. 33 ust. 1 ustawy o KRS zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Dlatego naruszenie tego przepisu może polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. Natomiast w myśl art. 35 ust. 1 ustawy o KRS, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów. Wykładnia gramatyczna tego przepisu nie budzi wątpliwości. Zgodnie z zawartą w nim regulacją, wyznaczony na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy zespół członków Rady, złożony z trzech do pięciu członków Rady, ma za zadanie wstępnie ocenić wszystkie kandydatury oraz opracować listę, na której znajdują się nazwiska tych kandydatów, których zespół postanowił rekomendować Radzie jako osoby w najlepszy sposób spełniające (zdaniem zespołu) kryteria powołania na obsadzone w danej procedurze stanowisko sędziowskie (listę rekomendowanych kandydatów). Użyte w omawianym przepisie sformułowanie „opracowuje listę rekomendowanych kandydatów” nie oznacza jednak, że musi to być lista składająca się z wielu nazwisk. Jeśli zespół uzna, że w konkretnej procedurze konkursowej tylko jeden kandydat spełnił w wymaganym stopniu zakładane kryteria uzasadniające przedstawienie jego kandydatury z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie, to nic (a już w szczególności regulacja art. 35 ust. 1) nie stoi na przeszkodzie, aby owa lista zawierała tylko jedno nazwisko. Wynika to bowiem z językowego znaczenia słowa „rekomendować”, które oznacza: wystawiać komuś pochlebne świadectwo, zachwalać, polecać kogoś lub coś. Stosownie zaś do art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, opinie

przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Przepis ten jest wprawdzie adresowany wprost tylko do zespołu i nakazuje uwzględnienie wymienionych w nim kryteriów jedynie przy ustalaniu kolejności na liście kandydatów rekomendowanych przez zespół do obsadzenia wolnych stanowisk sędziowskich, jednakże z reguł wykładni systemowej i funkcjonalnej wynika, zdaniem Sądu Najwyższego, że ma on szersze zastosowanie, zarówno w zakresie przedmiotowym, jak i podmiotowym. Czynności dokonywane przez zespół Rady służą bowiem jednemu celowi – wyborowi najlepszych kandydatów na sędziów. Ten sam cel ma również następna faza postępowania, już przed Radą w pełnym składzie, co przemawia za stosowaniem także w tej fazie tych samych kryteriów oceny kandydatów. Wymaga przy tym podkreślenia, że wymieniony w art. 35 ust. 2 katalog kryteriów nie ma wyczerpującego charakteru, a nadto – poza wyeksponowaniem, przez użycie sformułowania „przede wszystkim”, oceny kwalifikacji kandydatów – w żadnym razie nie hierarchizuje innych przymiotów (cech, właściwości), którymi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Co do samych kwalifikacji kandydatów należy z kolei zauważyć, że przepis nie precyzuje tego pojęcia. Z pewnością jednak nie można utożsamiać go tylko z wymaganiami stawianymi kandydatom w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, gdyż te wyznaczają jedynie minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego. Chodzi w nim więc, jak się zdaje, o uwzględnienie w ocenie kandydatów – poza owym ustawowym minimum – dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do pełnienia urzędu sędziowskiego, jak np. wyniki ukończenia studiów i egzaminu kończącego właściwą aplikację, uzyskane stopnie i tytuły naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedza prawnicza, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków, itp. Aktualny pozostaje zatem pogląd judykatury, ukształtowany na podstawie przepisów dawnej ustawy o KRS z dnia 27 lipca 2001 r., w myśl którego o wyborze kandydata decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania tych przesłanek

(por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015).

Co do art. 42 ust. 1 ustawy o KRS należy z kolei zauważyć, że stanowi on, iż uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Przepis ten nie określa jednak wymaganej treści uzasadnienia. Dlatego też należy kierować się w tym zakresie zdrowym rozsądkiem, mając w szczególności na uwadze funkcje i cele przedmiotowe uzasadnienia. Oczywiste jest zaś to, że uzasadnienie uchwały Rady nie może być powtórzeniem treści całego zgromadzonego materiału sprawy. Z punktu widzenia prawnej ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba przyjąć, że Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę. Każdy z pozostałych kandydatów zna własną sytuację (oceny egzaminacyjne, wyniki głosowania w sądzie, opinie etc.), może zatem porównać ją z osiągnięciami kandydatów wybranych przez Radę. Może też samodzielnie ocenić, czy niewybranie go przez Radę było uzasadnione. Dla ochrony interesów tych kandydatów nie jest konieczne posiadanie szczegółowych informacji dotyczących kandydatów niewybranych przez Radę. Nadto, nie ma podstaw do uznania słuszności tezy, że skoro Rada nie zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki takich kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur, biorąc przy tym pod uwagę także stanowisko zespołu. Nie przemawiają za tym bowiem ani reguły wnioskowania logicznego, ani żadne domniemanie faktyczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, LEX nr 1274982; z dnia 4 lipca 2012 r., III KRS 16/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 241 oraz z dnia 12 czerwca 2013 r., III KRS 201/13, LEX nr 1402636).

W ocenie Sądu Najwyższego, Rada podejmując zaskarżoną uchwałę, nie naruszyła żadnego z przepisów powołanych w podstawach ocenianego odwołania. Rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w N., Rada dysponowała obszerną dokumentacją dotyczącą poszczególnych osób biorących udział w konkursie oraz listą rekomendacyjną zespołu członków Rady, sporządzoną po zapoznaniu się z tą dokumentacją, która – wbrew odmiennemu zapatrywaniu odwołującej się – w pełni odpowiadała

przesłankom określonym w art. 35 ust. 1 ustawy o KRS, gdyż zawierała nazwisko tej kandydatki, która, zdaniem zespołu, najlepiej spełniała kryteria powołania na wakujące stanowisko sędziowskie.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jednoznacznie wynika z kolei, iż Rada, rozpatrując kandydatury na wakujące stanowisko sędziowskie, wzięła pod uwagę wszystkie okoliczności dotyczące poszczególnych uczestników postępowania, rzutujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, zwłaszcza te, o których mowa art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, a więc kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydatów, opinie wizytatorów i przełożonych, rekomendacje oraz wyniki głosowań organów samorządu sędziowskiego, a także bardzo szczegółowo je opisała. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały wyraźnie wskazuje też, że Rada wzięła pod uwagę również przebieg wideokonferencji przeprowadzonej z kandydatami. Wbrew zarzutom odwołania, kryteria, którymi kierowała się Rada, podejmując decyzję o przedstawieniu Prezydentowi RP konkretnych osób z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N., zostały zaś wyraźnie określone w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały i wynikały ze szczegółowego umotywowania przyczyn dokonanego wyboru.

Rada podniosła bowiem, że za kryteria decydujące o wyborze kandydatki, co do której została podjęta uchwała o przedstawieniu z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w N. uznała przede wszystkim wyróżniającą ocenę kwalifikacyjną sędziego wizytatora, który pracę tej kandydatki ocenił jako bardzo dobrą plus, a nadto liczne pozytywne opinie przełożonych oraz osób z nią współpracujących. Zdaniem Rady, wybrana kandydatka posiada obszerną i pogłębianą wiedzę merytoryczną, predysponującą do objęcia stanowiska sędziego oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe i staż pracy. Ponadto, otrzymała poparcie organów środowiska sędziowskiego.

W tym miejscu należy zatem podkreślić, że udzielone wybranej kandydatce poparcie środowiska sędziowskiego, zarówno w głosowaniu w Kolegium Sądu Okręgowego w O., jak i na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnym Sędziów Sądu Okręgowego w O., choć znalazło się wśród argumentów decydujących o wyborze tej kandydatki, to – wbrew odmiennemu pogładowi wyrażonemu w odwołaniu – nie

stanowiło kryterium uwzględnionego „przede wszystkim” w tym zakresie, lecz kryterium uzupełniające przymioty owej kandydatki. Wypada wszakże zauważyć, że poparcie, jakie poszczególni kandydaci uzyskali w „środowisku sędziowskim, jest bez wątpienia ustawową przesłanką oceny kandydata na urząd sędziego, przewidziano ją bowiem w przepisach regulujących tryb postępowania nominacyjnego przed Radą (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). Wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu („poparcie środowiska sędziowskiego”) nie wiążą wprawdzie KRS przy dokonywaniu oceny kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, jednakże są istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na obsadzonym stanowisku sędziego. Dlatego też KRS powinna nawet odpowiednio umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294479 oraz z dnia 15 maja 2013 r., III KRS 197/13, Legalis nr 750374).

Zarzuty odwołującej się, iż ocena Rady dotycząca wybranej kandydatki jest nieprzejrzysta, ogólnikowa i dotyczy okoliczności nieistotnych, są z kolei, zdaniem Sądu Najwyższego, oparte wyłącznie na subiektywnym odczuciu. Na podstawie lektury uzasadnienia zaskarżonej uchwały można bowiem z całą pewnością stwierdzić, co kryje się pod użytym w stosunku do wybranej kandydatki określeniem „posiada (...) odpowiednie doświadczenie”, gdyż jej droga zawodowa została wyczerpująco przedstawiona w uzasadnieniu uchwały. Praktyka zdobyta jako sekretarz sądowy oraz – co odwołująca się pomija w swym odwołaniu – asystent sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w O. nie była zaś w ogóle akcentowana przez Radę (ani też przez zespół) jako kryterium mające istotny wpływ na wybór tej kandydatki, lecz jedynie wspomniana jako kolejny etap jej drogi zawodowej, realizowanej zresztą w ramach wymiaru sprawiedliwości.

Podsumowując ten wątek rozważań, Sąd Najwyższy stoi zatem na stanowisku, że zaprezentowana w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały ocena kandydatur, wbrew odmiennemu stanowisku odwołującej się, nie narusza art. 35

ust. 2 ustawy o KRS. Jest też wynikiem wszechstronnego rozważenia przez Krajową Radę Sądownictwa wszystkich aspektów sprawy i nie można przypisać jej cech dowolności, która stanowiłaby naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Z tych samych przyczyn nie może być również uzasadniony zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 (w kontekście wynikającej z niego zasady równości wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne) oraz art. 60 Konstytucji RP, zwłaszcza że – co już wcześniej zostało podkreślone – przedmiotem ochrony wynikającej z obu tych przepisów jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dokonywana przez Sąd Najwyższy kontrola sądowa nie stwarza natomiast podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa w tych kwestiach. W ocenie Sądu Najwyższego, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wyjaśnienia Rady nie zawierają również niczego, co można by uznać za dyskryminację odwołującej się, świadczącą o naruszeniu art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Niesłusznie również skarżąca wskazuje także, iż uchwała Rady narusza art. 33 ust. 2 ustawy o KRS przez nieuwzględnienie wyników wideokonferencji. Co już wyżej zostało podniesione, okoliczność ta została bowiem zasygnalizowana w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały. Oceniając znaczenie przebiegu wideokonferencji jako kryterium decydującego o wyborze kandydata, Sąd Najwyższy zauważa zaś, że wyrok z dnia 12 czerwca 2013 r., III KRS 200/13, mający jakoby potwierdzać wersję skarżącej, że uchylenie uchwały przez Sąd Najwyższy nastąpiło ze względu na niewzięcie pod uwagę wyników wideokonferencji, został wskazany nietrafnie. We wskazanym wyroku rzeczywiście doszło bowiem do uchylenia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jednakże nie z powodu nieuwzględnienia przez Radę przebiegu wideokonferencji, lecz ze względu na niewskazanie przez Radę w uzasadnieniu uchwały kryteriów, jakimi kierowała się, wybierając konkretnego kandydata.

Zaskarżona uchwała, zdaniem Sądu Najwyższego, nie została także podjęta z naruszeniem art. 42 ust. 1 ustawy o KRS. Niezależnie od wcześniej poczynionych

uwag dotyczących wykładni tego przepisu, należy bowiem podkreślić, iż z uwagi na cel, jaki ma spełniać uzasadnienie uchwały, Rada nie miała możliwości szczegółowego omawiania wszystkich dokumentów znajdujących się w materiałach przedstawionych przez kandydatów, co nie oznacza wcale, że dokumenty takie zostały pominięte przy podejmowaniu uchwały. Wypada też zauważyć, że uchwała Rady jest aktem podejmowanym przez organ kolegialny. Wyniki takiego głosowania trudno więc przedstawić w formie uzasadnienia, choćby z tej przyczyny, że nie jest możliwe jednoznaczne ustalenie rzeczywistych intencji głosujących. W takim przypadku kontrola sądowa musi więc ograniczyć się do oceny, czy zachowane były podstawowe reguły proceduralne. Jest to sytuacja podobna do spotykanej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w sprawach zainicjowanych wniesieniem odwołania od decyzji Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych w przedmiocie nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego, w których sąd administracyjny nie jest kompetentny do merytorycznej kontroli recenzji stanowiących podstawę decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1996 r., III ARN 86/95, OSNAPiUS 1996 nr 21, poz. 315; wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 października 1999 r., I SA 813/99, LEX nr 46279; z dnia 22 listopada 2007 r., I SA/Wa 1292/07, LEX nr 433773 i z dnia 30 maja 2008 r., I OSK 212/08, LEX nr 505357 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 2010 r., I SA/Wa 106/10, LEX/el. 2010, z glosą M. Karpiuka oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12, LexPolonica nr 6202466).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji swojego wyroku.